

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE ZUZANY KOPEČNÉ
„Lopota k životu posmrtnému“: William Blake prorokem v moderním světě?

Na diplomové práci Zuzany Kopečné velice oceňuji volbu tématu, schopnost aktualizovat osobnost Williama Blakea a všimnout si těch jeho životních témat a myšlenek, které k nám přes dvě staletí mohou promlouvat paradoxně možná ještě naléhavěji, než v době svého proslovení. Práce, jež je psaná s evidentním autorským zaujetím, má přirozenou strukturu (propojující klíčové momenty v životě Williama Blakea se stěžejními tématy jeho výtvarné i literární tvorby a především duchovního vývoje), mimořádně kvalitní obrazovou přílohu a celkově dobře zasazuje dílo Williama Blakea do širšího kontextu prostřednictvím zdrojů z oblasti psychologie umění, psychologie náboženství a dějin spirituality. Velice chválím také využití u nás neznámé Blakeovy osobní korespondence (ve vlastních překladech z angličtiny). Výsledně tak vzniká velice plastický a živý obraz života a díla této mimořádné osobnosti.

Na druhou stranu nepovažuji za dostatečně zvládnutou formální stránku práce, která vzbuzuje celou řadu otázek. Proč například autorka používá a na různých místech (např. s. 65) nepochopitelně střídá několikery formát odstavce (odražení od levého okraje, vynechání řádky, změna řádkování...)? Proč jsou některé citace doloženy zdrojem, u jiných zdroj chybí (např. s. 72)? Některé citace nejsou vloženy do uvozovek (patrně všechny citace v poznámkách pod čarou), jiné uvozovkami pouze začínají, ale nekončí (např. s. 44) či naopak. Tyto záležitosti jsou sice pouze formální a grafické, ale čtenář tak poměrně dlouhou dobu musí pracně luštit autorčin formálně-grafický záměr, aby posléze zjistil, že nejde o záměr, nýbrž o drobné, ale velmi rušivé chyby a nedůslednosti.

Poněkud vážnější námitkou může být používání zbytečně dlouhých úseků přímých citací pokrývajících na mnoha místech až tři čtvrtě stránky (např. s. 30, 33, 56, 83). Autorka se tím vystavuje podezření (podle mého názoru nespravedlivému), že účelově svou práci nastavuje a „ředí“, především však tyto dlouhé citace velmi ruší myšlenkovou linii autorčina vlastního textu a navíc mnohdy nejsou nijak zásadní a spíše se jedná o přeepsaná encyklopedická a slovníková hesla (s. 33-34), kterým by v diplomové práci rozhodně nemělo být věnováno tolik prostoru. V neposlední řadě se za tímto množstvím zbytečně dlouhých citací poněkud skrývají autorčiny vlastní myšlenky, názory a podněty.

Z metodického hlediska lze vytknout nedostatečné množství zdrojů, což poněkud kontrastuje se zjevným osobním zaujetím pro zpracovávané téma. Velmi oceňuji využití poměrně pestré literatury z psychologie umění, podobně bohatě by ale mohla být rozpracována také mystická dimenze Blakeovy tvorby z hlediska psychologie a filosofie náboženství (např. pomocí nedávno vydané knihy J. Navrátila *Kroužení kolem nemyslitelného: tři eseje o mystice*) a především jeho místo v kontextu dějin anglické literatury (např. M. Hilský: *Od slavíka k papouškovi: proměny britské prózy*, P. Ackroyd: *Albion: Kořeny anglické imaginace*, M. Doorman: *Romantický řád* a mnoho jiných). Především však překvapí poměrně málo primárních i sekundárních zdrojů k samotné osobě a tvorbě Williama Blakea. V části Závěru věnované vlivu a dědictví Blakeovy tvorby (str. 85) autorka podává celý výčet velice zásadních a klíčových prací, které se v průběhu 20. století k osobě a tvorbě Williama Blakea objevily. Je naprosto nepochopitelné, že právě z těchto zdrojů nepoužila pro svou práci ani jeden, natož aby je zhodnotila, konfrontovala či komparovala navzájem. Vzhledem k tomu, že důležitou součástí diplomové práce by mělo být dostatečné zmapování terénu a získání přehledu o dosavadní literatuře ke zvolenému tématu, na kterou by pak práce měla

navazovat a rozvíjet ji, považuji tuto svoji výtku k práci Zuzany Kopečné za vůbec nejzásadnější.

Z obsahového hlediska se mi zdá, že autorka ve svém duchovně-historickém portrétu nedostatečně pokrývá některé ne-křesťanské (někdy až antikřesťanské či satanistické) aspekty či etapy Blakeova duchovního vývoje. Zjevné manicheistické či gnostické prvky v Blakeově myšlení víceméně odbývá pouhou zmínkou (s. 13), stejně tak Blakeovu víru v to, že je vtělením Johna Milтона, autorka pouze zmiňuje (s. 54) a na jiném místě ji oslabuje a interpretuje jako pouhou „duchovní spřízněnost“ (s. 74). Nejde z mé strany ani tak o výtku, jako spíše o námět k diskuzi. Budu rád, pokud se autorka v rámci obhajoby zamyslí nad tím, zda-li se osobnost Williama Blakea vůbec dá vtěsnat do kteréhokoli duchovního rámce, tedy v čem jej lze považovat za autorka povýtce křesťanského a v čem rámec křesťanství zřetelně překračuje či se vůči němu kriticky vymezuje.

Vzhledem k výše uvedeným výhradám, ale i pochvalám diplomovou práci Zuzany Kopečné doporučuji k obhájení a navrhuji známku **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích
11.5. 2011

PhDr. Vít Erban, Ph.D.
Katedra filosofie a religionistiky TF JU
v Českých Budějovicích